

İmanımıza Hizmet Etmek

Nureddin Yıldız'ın Âsiye Olmak (14.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Allah Teâlâ'nın bütün müminlere örnek olarak gösterdiği Âsiye ve Meryem isimli kadınları anlamak için Tahrir suresini okumak ve idrak etmek, ardından da zihinlerimizde, Rabbimize kavuşuncaya dek mümince yaşamamızı sağlayacak malzemeler çıkarmak istiyoruz.

Kur'an'ın surelerinden birindeki Allah'ın ayetlerinden birini anlamak, yalnızca dinlemek ve tercüme edecek kadar aslını bilip kendi diline çevirmek değildir. Kur'anlaşmak ve ayetleşmek, Peygamber aleyhisselamin dünyasına dalmaktır Kur'an'ı anlamak. Yaşadığımız teknoloji zamanında erkekler ve kadınlar olarak ciddi şekilde görmekteyiz ki imanımız birçok bakımdan kuşatılmıştır. Herkes Kur'an'ı Allah'ın kitabı olarak kabul ediyor ve Müslümanlar arasında farklı bir kitaba iman ettiğini söyleyen biri yok.

Fakat herkes de keyfine göre yaşamakta mahzur görmüyor. Kur'an sanki "güzel tavsiyeleri olan" bir çeşit 'ahlak' kitabı gibi görülüyor. **Rabbimizin kitabından bir sureyi ve hatta Peygamber aleyhisselam Efendimiz'in aile hayatına dair ayetleri, günlük yaşamda dikkat edilse iyi olacak ama edilmese de çok şeyin fark etmeyeceği bir 'ahlak' dersi türünden asla göremeyiz. Ya da bunlar bizim için bir ihtiyarın, genç birine nasihatleri gibi değildir.**

Dolayısıyla Âsiye ve Meryem olma güzergâhında söz edeceğimiz kuralları hangi kıvamda anlamamız gerektiğiyle ilgili bir prensip bakışına sahip olmamız gerekmektedir. Rabbimizin kitabı adeta haber bülteni izler, dergi karıştırır gibi bir tonda takip edilemez. Bunun için zihinlerimizi Kur'an'ın surelerine ve ayetlerine açmamız, ona yerleşip ihya etmesi hedefinde hazırlık yapmamız lazımdır. Söz konusu hedefe varabilmek uğrunda kurallarımızı sıralayalım:

1- Bugün yeryüzünde müminler ve mümin olmayanlar şeklinde iki ayrı grup vardır. Ümmet-i Muhammed dediğimiz kitle, Resûlullah aleyhisselamin dünyaya gönderilip peygamber olarak Hira mağarasından inmesinden sonra yaşayan bütün insanları kapsar. Her peygamberin de iman edenleri ve etmeyenleri olmasından ötürü bizim peygamberimizin de müminleri ve mümin olmayanları vardır. Ancak 'Muhammed ümmeti' kapsamına iki sınıf da dâhildir. İnsanların büyük bölümü bu hakikati reddettikleri için onun ümmeti ama kâfirleri olmuşlardır. Yani ümmetimizde iman edenler ve etmeyenler olmak üzere iki grup vardır.

İman edenler kısmını, konumuzun iyi anlaşılabilmesi için ikiye ayıracağız. Müminlerin iki gruba ayrılmaları, bazı problemleri çözebilmemiz için gereklidir. Aksi takdirde ne tecrübeli olan büyüklerimizin ne de gençlerin çıldırsalar bile çözemeyecekleri konularla yüzleşmek zorunda kalmaları kaçınılmazdır. Secde eden, ramazan orucu tutan ve mümin olduğunu söyleyen insanlarda cahil ve imansız kimselerin bile yapmayacağı türde basitlikler görülebilmesini, söz konusu ikiye ayırma olmaksızın anlayamayız. İslam, milyarı aşmış nüfusta Müslüman'a rağmen niçin garip kalmış ve zavallı manzaralara mahkûm olmuştur? Hâlâ çocuklara neden Cahiliye devrindeki gibi muameleler reva görülmektedir? Hacca gidip Hacerü'l-Esved'e el sürmüş insanlar nasıl olup "üniversiteye göndermezsem kızımın kaderi berbat olur" diye düşünebilmekte ve kızını Allah'ın helal etmediği ortamlara gözü kapalı yollayabilmektedirler?

Ebu Cehil bir müşrikti ve kızının günün birinde terbiyesizlik yapıp babasının başına iş açması ihtimali yüzünden kızını diri diri gömüyordu; şimdiki mümin hacı amca ise ahlaksızlığın barut gibi dolaştığı lise-üniversite bahçelerine çocuğunu kendi elleriyle götürüp zihnini ve kalbini diri diri gömüyor. Hatta Ebu Cehil'in yapmayacağı kadar ağırını 'hacı' biri yapabilmektedir. Rızık Allah'tandır diye iman ettiğini söyler ama diğer yandan "Kocasının eline bakmasın" diye bir gerekçeyle böyle davranabilir. Çanak kale bugün yine olsa yine namusu için en önde savaşaçağını söyler lâkin en büyük namusu olan kızını

binlerce kilometre ötede sürdüreceği yalnız başına bir hayat için gönderebilir. Evine gelen yabancı erkeğin yanına eşini çıkarmaz ama doğurup büyüttüğü taptaze kızının bir zengin odası önünde her gün sabahtan akşama kadar sekreter diye çalışmasında mahzur görmez...

Müslümanlığa geldiğinde eşi benzeri bulunmaz bir Allah dostu gibi konuşur ama rızık, namus ve iffet imtihanlarını önüne getiren şartlar karşısında teslimiyet bayrağını çekmiştir...

İnsan bunlar ve benzeri örneklerin nasıl yaşanabildiğini ömür harcaııp düşünse yine de çözemez. Zira bu kişilere 'gâvur' deyip işin içinden çıkmak mümkün değildir; belki teheccüde bile kalkan, tarikat erbabı kimselerdir. İslam'ın böyle yaşamayı uygun gördüğünü söylemek de imkânsızdır, böyle İslam olmaz. Öyleyse cevaba nasıl ulaşacağız?

Bahsettiğimiz ayırım, cevaba ulaşmamızı kolaylaştıracaktır. Bununla aynı zamanda Âsiye olma yolunun engellerini kaldıracak bir anahtara da erişebileceğiz. Böylece Tahrir suresini anlarken aslında Âsiye'nin saç-başı farklı biri olmadığını, bizimkinden çok daha değişik ibadetler yaparak o konuma gelmediğini, ince bir ayarla Allah'ın rızasını kazanmayı kendisi için mümkün hâle getirdiğini bileceğiz.

Mümin insanlar (kelime-i tevhidi söyleyip iman etmiş olanlar) iki gruba ayrılır: İmanına hizmet edenler ve imanından hizmet bekleyenler.

Bu iki gruptakiler de iman ehli olarak ölürlerse Allah'ın izniyle cennete gireceklerdir çünkü cennetin anahtarı imandır. Fakat cennete girmenin de farklı şekilleri vardır: Zamanını sadece Allah'ın bileceği kadar süre boyunca cehennemde kavrulduktan sonra girmekle mezarından kalkar kalkmaz, Arş'ın gölgesinde ağırılarak adeta özel misafir statüsüyle cennete girmek aynı değildir. Uzun helâlleşmeler ve görülecek hesaplar ardından cennete girebilmeyi kıl payı hak eden olmak ile dirildikten hemen sonra Âsiye'nin peşine takılarak cennetin başköşelerinden birinde ağırılanmak da denk değildir.

İmana hizmet ediyor olmak ifadesinin bir camide namaz kıldırma görevlisi olan imamları kastetmediğini herhâlde anlıyoruzdur. İmamların hizmet eden makamında mı yoksa öyle bir konumun getirdiklerinden faydalanarak hizmet gören durumda mı olduklarını tam manasıyla sadece Allah bilir; kulların kalptekileri görme ve niyet okuma yetkisi de olmadığına göre bunu kesin biçimde bilmek mümkün değildir. İnsanların tarikata girip ders almaları, bir vakıfta görevli olmaları veya benzeri mücadelelerle gözümüzde iyi işleri omuzlayan durumdaki görüntüleri, Allah nazarında, iman ettikten sonra bu imanın şükrü olarak ömrünün sonuna kadar imanına hizmet etme vefakârlığı manasına gelmiyor olabilir. Bunun yorumu insanlara kalmış değilse de böyle bir farktan söz etmek mümkündür.

İmanına hizmet mi ettiği yoksa imanından mı hizmet beklediği sorusunu herkes kendi üzerinde test etmeli ve cevabı bulmalıdır. Ancak bizim konuyu anlayabilmek için üzerinde biraz daha zihin ameliyesi yürütmemiz gerekiyor.

Ebu Bekir radiyallahu anhu bir sahabi olarak düşünelim. Ardından söz konusu iman-hizmet ilişkisinin onda nasıl meydana çıktığına bakalım. Allah'ın en büyük peygamberi Muhammed aleyhisselamin mağara arkadaşı olma nasibinin farkında olarak onun artık pek bir şey için kendini yormama seçeneği de vardı; ama böyle bir şey yapmadı. Dini, peygamberi ve peygamberinin sünneti uğrunda can, mal, vakit... neyi varsa her şeyini feda etti.

Allah kıyamet günü bütün mümin kullarını, bir zerre miktarı kadar bile iman olan herkesi cennetine kabul edecektir. Ancak insanlar cennete girdiklerinde göreceklerdir ki üzerlerindeki gömlek dâhil her şeylerini Allah uğrunda verip feda etmiş, fakire hizmet ile talebenin yanında olmuş, kendi talebe olup sabaha kadar ibadetle uğraşmış ve nihayetinde adeta mini İslam hâline gelip hizmetten hizmete koşan kullar (ki en başta Ebu Bekir radiyallahu anhu bu örneğin temsilidir) Peygamber aleyhisselamin yanı başında duruyor. Onun ardından gelmiş başkaları da Allah için infak etmesi teklifiyle

karşılaştıklarında “Taksit ödüyorum”, Allah’ın düşmanı Yahudiler’e lanet gösterisine çağrılınca “Memurum ben, dikkat çeker”, eşiyile oturup ailesini din hususunda geliştirmek çaresi karşısında da biri diğerinden değişik bahaneler ileri sürmüşler.

Her fedakârlık teklifi ve ihtimali karşısında ayrı bir bahane üretebilmiş ama Müslüman olup olmadığı sorulunca bu payeyi kimselere de bırakmamış; sanılır ki peygamberlerden sonraki en değerlilerden biri... İslam ve iman onun elinden hangi fedakârlıkları görmüş, sorusunun cevabı yok ama lafa gelince mangalda kül bırakmıyor. Yapıp ettiği şeyler bayram namazı kılmak ve cumadan çıkınca komşusunu tebrik etmek... Dinine zırnık bile koklatmamış, fitresini vereceği zaman bile cebindeki paranın daha yıpranmış olanlarını seçen bu kişi ile her şeyini feda ederek yükselen Ebu Bekir örneği nasıl denk değerlendirilebilir?

Kabiliyetlerini dine hizmet için kullanan, mallarını dine hizmet için harcayanlar ile dinini adeta kene gibi kemiren ve gücünü tüketenler... İkinci türdekiler ümmetimizin tarihi boyunca daima var olmuşlardır ancak zamanımızda daha fazladır. Herkesin kendi çocuğunu düşündüğü ama ümmetin çocuklarını kendi çocuğu gibi kabul edemediği bir zamandayız. Tahrim suresini okuyarak hayatından kesitler öğreneceğimiz Âsiye, imanına hizmet etmeyi kendi hayatına yeğlediği için Allah’ın rızasını kazanabilmişti. Allah’ı tanımış ve haddi aşan kocası firavunun yüzüne imanını haykırmadan da imanını gizli olarak yaşayıp ölmeyi seçmemiş, “Şu Mısır’ın ilahı benim!” diyen tağut ve kudurmuş kocasının karşısına dikilerek tek başına imanını ayakta tutmuştu. Evine gizlenmedi, firavunu sarayına gömmeye çalıştı. Elbette eline tesbihini alıp köşesine çekilen bir manzara vermesi de mümkündü. Zaten böyle yapsa ve sesini çıkarmasa, göze batmasa da mümin olarak ölecekti ama o bunu tercih etmedi. Fakat o zaman Kur’an onu kıyamet gününe dek bütün müminlerin örneği bir kadın olarak göstermeyecekti. Zira imanına hizmet eden biri olmayacaktı o. Adını özenle andığımız bir hanım olması, kendinden ibaret bir hayatı seçse mümkün olmazdı.

Dünyaya gelmiş milyarlarca mümin kadın arasından Âsiye ve Meryem’in seçilmesi tesadüf değildir. Kur’an-ı Kerim, imanından cennet garantisi ve hizmeti alarak kenara çekilenleri tanıtmıyor; imanına hizmet etmeyi kulluk olarak bilenleri tanıtıyor.

Milattan iki bin, Âsiye validemizden de dört bin sene sonraki günümüzde hâlâ müminler arasında imanına hizmet edenler ve imanından hizmet bekleyenler ayrımı geçerlidir. Bugün henüz yeni anne olmuş veya daha anne olmamış genç hanım kızlar, ileride çocuklarının beşiğini sallarken veya yarına hazırladıkları çocuklarını emzirirken, onun mümin olarak yaşayıp ölmesi için mi müminlere hizmet eden ve imanını yücelten bir mücahid mümin olmasını mı temenni ettiklerini iyi tartmalıdırlar. Yeryüzü tesettürlü hanımlarla doludur ama kendini ve çocuğunu ne yapmayı düşündüğü sorulduğunda “cehennemden kurtulmak” hedefini dillendirenler çoğunluktadır. Aslında iman etmek bunun içindir zaten ama bir de üst seviyesi söz konusudur: Kendiyle birlikte insanlığı da kurtarma hedefinde olan, çocuğu varsa çocuğunu bu gaye için yetiştirmeye çabalayan... işte Âsiye kadın budur.

Âsiye, firavunun karşısına dikilmişti. Bugün firavun yok ama kafa yapısı her yerdedir. Bu kafa yapısının karşısına insanlık ve Müslümanlık adına dikilme fedakârlığı gösteren herkes Âsiye’nin günümüzdeki temsilcisidir. Tarafımız kendi gemimizi kurtarmaktan ibaret değil, herkesi kurtarıp ümmet-i Muhammed’den iman etmemiş kimse kalmaması için çabalama yiğitliğini göstermektir. Elbette zor olanı tercih etmek daha kaliteli sonuçlar için gereklidir.

Ashab-ı kiram, Medine’de Resûlullah aleyhisselamın mübarek mezarını bırakıp cihat için İstanbul’a gelmişler, imanlarına hizmet etmek uğrunda hayattaki en kıymetli varlıklarından uzaklaşmışlardı. Bu zihniyet ile onun mezarını ziyarete gittiği için cehennemden kurtularak yola devam edebileceğini düşünen birinin hesabı denk olamaz.

Konuyu hayattan örneklerle de değerlendirebiliriz. Haziran ayı gelmiş, ilköğretim çocuğu tatile girmiş. Baba çocuğunu kolundan tutup camiye getirmiş. Bunu neden yaptığı sorulsa verilecek cevaplar bellidir: Çocuk dinini öğrensin, cehennemden kurtulsun, alkol tüketmesin, anne-babasına asi olmasın, ailesine sahip çıksın... On bin anne-babayı cami kapısında sorguya çeksek verilecek cevap hep bu minvaldedir: Cehennemde yanmasın, anne-baba yaşlandığında asi olmasın, ölünce de mezarlarında Yasin okusun vb.

İmanına hizmet eden kişi, bin sene yaşasa bile dünyaya doymaz. Çünkü imana hizmet etmek bitmez tükenmez bir sevdadır. Diğer taraftan, imanından hizmet bekleyen de dünyaya hiç doymaz çünkü dünya çok tatlıdır. Hele torunlarla oturup neşelenmenin tadına hiç doyum olmaz. Cami kapısında çevrilip çocuğunu niye Kur'an okumaya getirdiği sorulan ebeveynlerin durumunda bu ikilem önümüze çıkar. İçlerinden biri de ümmetin önüne geçip rehberlik edecek kız onun kızı olsun diye getirdiğini söylemez, söyleyemez. Zira kızını Âsiye, oğlunu Musab yapacak anne-baba böyle bir yatırım için haziran ayının gelmesini beklemes. On ay boyunca Âsiye olmaması için çalışılmış bir çocuğun iki aylık (o da günde iki saat) öğretimle Âsiye olamayacağı bellidir.

Evlilik arifesinde, nişanlanmış veya henüz evlenmiş kızlara beklediğinin ne olduğu ve niye evlendiğinin sorulması, evinde kaç çocuk istediği soruları da imandan hizmet beklemek veya imanına hizmet etmek ayrımına tâbidir. Rabbinin onu insan fabrikası olarak seçtiğini, bu şerefi ona nasip ettiğini bilip evlendiğini ve Allah'ın yarattığı kadar da çocuğunun olmasını istediğini söyleyen bir kadın, çok sayıda çocuğun iman eden annesi olmayı hasretle ister ve bunun için çalışıp terlese imanına hizmet eden bir Âsiye olur. Diğer türlü olup doğurmakla ilgili kırk türlü telaş ve sosyal endişe taşıyan birininkini elbette gâvurluk göremeyiz fakat burada sözünü ettiğimiz bir kalite seviyesi vardır. Ebu Bekir radiyallahu anhu yanı başı komşusu bilmekle onu ancak uzaktan seyredebilecekler arasındaki bir farktan söz ediyoruz. Bu iki kesim dünyadayken imanın hizmet edenler ve imanından hizmet bekleyenler olarak ayrı görülürler.

*

Allah'ın yeryüzündeki en büyük beş peygamberinden biri olan Nuh aleyhisselam, tam dokuz yüz elli sene boyunca iman davetçisi olarak dünyada dolaşmış ama ne yazık ki yüz kişi bile bulamamıştı etrafında. Sonunda Allah ona gemi yapmayı öğretti ve bir gemi yapmasını emretti. Seksen kişi civarında sayısı olan müminleri -ki aralarında karısı ve oğlu bile yoktu- gemiye bindirmesi emredildi. Karada yaşayan hayvanlardan da birer çiftini gemiye aldı. Bundan sonra yeryüzü su fıskırtmaya başladı, her yer pınar oldu ve gökten de seller meydana getirecek kadar yağmur boşaldı. Yeryüzü suyla doldu. Gemidekiler hariç bütün canlılar öldü. Çünkü yeryüzü altı ay boyunca su dolu hâlde beklemişti. Gemi Cûdî diye bir dağa oturunca inip yerleşebildiler.

Böylece insanoğlu, Âdem aleyhisselamdan sonra tekrar dünyaya gönderilmiş gibi oldu ve hayat baştan başladı. 10 Muharrem (hicrî olarak ilk ayın onuncu günü), Nuh aleyhisselamın gemisinin karaya oturduğu ve kurtuldukları gündür. -Güya- gemideyken erzaklarının tükenmeye başladığı, kalanların hepsini birleştirip topluca pişirerek bir çorba (aşure) yapmaya karar verdikleri söylenir. Gül suyu, badem, fıstık, ceviz, kalın arpa ve buğday, fındık, karabiber, baharat çeşitleri ve şeker... Bunları marketten almışlar (!) ve gemideki fırında pişirip (!) hem gemideki fil, kaplan, at vs. hayvanları doyurmuş hem kendileri nasiplenmişler (!)

Bize de Allah'ın sevgili kulları olarak bu tatlıdan birer kaşık yiyerek cennetlik olma nasibi düşmüş kıssadan... Dokuz yüz elli sene boyunca Allah'a davet ile ömrünü geçiren, Allah'ın mübarek bir kulundan kalan mücadeleyle alay etmektir bu. Utanmadan, hayâ etmeden bir de Allah rızası için besmele çekip kaşığı daldırdığı bir şey olması, yediğinde afetten ve azaptan uzak olacağını düşünmek tam da imanı üzerinden menfaat bekleyip dinini sömüren zihniyet örneğidir.

Mümin bir insanın akli şunu kabul eder mi: Dokuz yüz elli sene boyunca reddedilen, taşlanan, alay edilen, eğlence konusu edilen Nuh aleyhisselam cennete girecek; onun namına yapılmış bir tatlıyı yiyen de onun sevgili bir dostu olarak cennette birlikteliğini yakalayacak. Böyle bir şeyi hangi akli kıt insan iddia edebilir? Simit ve tatlı yiyerek peygamber davasına sahip mi olunmuş!

Allah için uykusuz kalanlar ile 'Allah rızası için' simit yiyenler... İmanına hizmet edenler ile ondan hizmet bekleyenler ayırımımız bu iki kesimin tekabül ettiği iki ayrı doğrudur.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.